

Р.Б. Вільгуцька,
студент.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. О.Й. Вівчар

ФІНАНСОВО-БАНКІВСЬКА КРИЗА В УКРАЇНІ

Фінанси відіграють важливу роль у суспільстві. Вони формують його життєздатність, його потенціал, забезпечуючи при цьому реалізацію поставлених кожною людиною, кожним підприємством та державою загалом завдань і цілей. Ефективність фінансової системи залежить від двох основних чинників: фінансової освіченості громадян та майстерності фінансистів – професіоналів. Фінанси являють собою досить складне, багатопланове суспільне явище [1].

На світовому фінансовому ринку черговий виток кризи. На мою думку, на кризі не лише втрачають, а й заробляють. Якщо капіталізм і закінчується, то до катастрофи у світовій економіці ще дуже далеко. Адже гроші не зникають, вони просто перетікають з однієї кишені в іншу.

Поки що криза лише сповільнює зростання економіки, насамперед у розвинених країнах. Банки видають менше кредитів і споживачам, і бізнесу, що зменшує ділову активність і знижує попит на товари та послуги.

Головна причина низки банкрутств найбільших у світі банків – помилки ризик-менеджерів. Одні фінустанови масово видавали кредити неблагонадійним позичальникам, інші інвестували в цінні папери, випущені банками з неякісними кредитними портфелями. В обох випадках проблеми виникли передусім у банків, які поставили на іпотеку. 2008 рік можна сміливо назвати роком глобальної переоцінки кредитних та інвестиційних стратегій [2].

На думку рейтингової служби Standard & Poor's, за рівнем ризиків банківської системи Україна належить до останньої групи надійності – 10 [3].

Вплив кризи на Україну помітний здебільшого за скороченням припливу валюти в країну, що призвело до зниження курсу гривні з 4.65 до 5.10-5.20 UAH/USD у серпні – вересні. Надходження валюти зменшилося переважно внаслідок падіння світового попиту на основну українську експортну продукцію – сталь. Наприкінці цього року фінансова система зіткнеться із ще однією потенційною проблемою – банкам треба буде рефінансувати закордонні кредити (отримати нові позики) [2].

Українські експерти вважають, що банківська система України має більше шансів вийти із кризи, ніж американська. За останні чотири роки банківська система пережила дві великі й кілька міні-криз [6].

Остання масштабна банківська криза сталася в країні у листопаді 2004 р.

Осінь поточного року принесла нові сюрпризи. Рейдери спробували знищити одну з найбільших банківських установ, нагнітаючи паніку та поширюючи чутки. Тінь упала не на одну конкретно взятую фінансову установу, а на всю банківську систему країни загалом.

“Негативний прогноз свідчить про стурбованість Fitch тим, що Україна зіштовхується з дедалі більшим ризиком валютної кризи, зумовленої збільшенням дефіциту рахунку поточних операцій і погіршенням перспектив у галузі фінансування” [3].

Ручне управління валютними курсами, брутальне ігнорування трендів на кредитно-грошовому ринку стало причиною валютної кризи. Особливо тривожним очікується 2009 рік. Адже саме у 2009 році майже стовідсотково будуть реалізовані кілька негативних для банківської системи подій. Банківська система як основа заощаджень українців сьогодні є доволі стійкою. Поки що великих ризиків для депозитів немає, до того ж громадяни України не мають дуже великих заощаджень, і банківський гарантійний фонд зможе впоратися в разі кризи. Банкіри прогнозують завершення фінансової кризи в Україні вже у жовтні–листопаді [5].

Нинішнє загострення фінансово-банківської кризи в Україні триватиме не більше від двох-трьох тижнів, а діяльність низки банків, що викликала занепокоєння, у жовтні стабілізується. Глобальна фінансова криза не вплинула на банківський сектор України. Ситуація непроста, але керована. Перед банками поставлена задача якомога повніше виконувати свої зобов'язання перед клієнтами. На українських банківських форумах повним ходом іде обговорення можливого банкрутства декількох найбільших банків України [7].

Задля зниження ризиків банкрутства під час фінансово-банківської кризи НБУ вирішив доволі жорстко взятися за банківську систему України: фінансовим установам не лише заборонили достроково розривати депозитні договори, а й збільшувати кредитні портфелі. Постанова Нацбанку має максимально знизити ризики банкрутства українських фінустанов. Ухвалена постанова “не врятує” тих банків, які через

фінансову кризу вже зазнали істотних втрат і наближаються до банкрутства. У банку, що відчуває загрозу банкрутства, є тільки два варіанти виходу з кризи. Перший – збанкрутувати, другий – об'єднатися [4].

На мою думку, парадоксально, але фінансово-банківська криза дає Україні реальні можливості не тільки більш-менш благополучно подолати негативні кризові явища, але і значно поліпшити свій економічний стан. За ситуації, коли провідні банківські системи стурбовані відтоком капіталу, наша країна може стати інвестиційною Меккою. Аналіз фінансових ринків показує, що світовий капітал перебуває нині в активному пошуку нового місця свого застосування, що забезпечує порівняно високий рівень прибутку. Це його капіталістична суть, природа і буття, тому те, що нині відбувається на вітчизняному фондовому ринку, можна не сприймати серйозно.

Криза сильно вдарить по розвинених країнах, але країни, що розвиваються, в яких немає сформованих фінансових ринків, наслідків особливо не відчують. Українські фінансові ринки вкотре уникнуть наслідків світової кризи через недорозвиненість.

1. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посібник. – 4-те вид., без змін. – К.: КНЕУ, 2007. – 240 с. 2. Кравчук К. Чорні понеділки // Контракти. – 2008. – № 40. – С. 10–11. 3. Баишта В. Догралися... Вітаємо, стагфляція, валютна та банківська кризи // Джерело тижня/гроші. – 2008. – № 39. 4. Горбаль В. // Асоціація українських банків. – 19.09.2008. 5. <http://gazeta.24.ua/news/>. 6. <http://www.unian.net/>; <http://val.ua/economic/ukraine/193827.html>.

О.Р. Возів, Г.В. Чепіль,
студенти гр. ЕФІ-43.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. І.Б. Хома

АДАПТАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ДО ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ ДО ЄС

Сьогодні Європейський Союз та Україна мають спільний кордон і як безпосередні сусіди будуть посилювати свою політичну та економічну взаємопов'язаність. Ця ситуація зумовлює розвиток якомога